

Adı:

Tarih:

Perdedeki gölgeler

Millî kültürümüz; dilimiz, oyunlarımız, el sanatlarımız, yemeklerimiz ve geleneklerimizden oluşur. Bu metinde yüzyıllardır sevilen bir gölge oyununu tanıyacaksınız.

Perdedeki Gölgeler

Karagöz ile Hacivat, yüzyıllardır sevilen geleneksel bir gölge oyunudur. Oyundaki figürler beyaz bir perdenin arkasında oynatılır. Figürlerin arkasındaki ışık, renkli görüntülerinin perdeye düşmesini sağlar.

Figürler çoğunlukla deve derisinden yapılır. Deri, ışığı geçirecek kadar inceltir. Sonra kesilip boyanır. Kolların ve bacakların oynayabilmesi için parçalar eklem yerlerinden birbirine tutturulur.

Oyunu oynatan usta, perdenin arkasında figürleri ince çubuklarla hareket ettirir. Bütün karakterlerin sesini de kendisi verir. Bazen kalın, bazen ince bir sesle konuşur.

Karagöz saf ve açık sözlü biridir. Hacivat ise bilgiç bir tavırla konuşur, süslü sözler kullanır. İkisi birbirini çoğu zaman yanlış anlar. Bu yanlış anlamalar seyircileri güldürür.

Karagöz gölge oyunu, 2009 yılında UNESCO'nun insanlığın ortak kültür mirası listesine alındı. Bu güzel geleneği yaşatmak, kültürümüze sahip çıkmak demektir.

1. Metnin konusu nedir?

- ☐ a) Deve yetiştirmek ☐ b) Karagöz ile Hacivat gölge oyunu ☐ c) Sinema salonları

2. Figürler çoğunlukla neyden yapılır?

- ☐ a) Tahtadan ☐ b) Camdan ☐ c) Deve derisinden

3. Oyundaki bütün karakterleri tek bir usta seslendirir.

- ☐ Doğru ☐ Yanlış

4. Hacivat nasıl biridir?

- ☐ a) Bilgiç bir tavırla konuşur, süslü sözler kullanır. ☐ b) Saf ve açık sözlüdür.
☐ c) Hiç konuşmaz.

5. Seyirciler neden güler?

- ☐ a) Perde yırtıldığı için ☐ b) Karagöz ile Hacivat birbirini yanlış anladığı için
☐ c) Işık söndüğü için

6. Bir figürün yapılışını sırala. (Kutulara sıra numarası yaz.)

- ☐ Deri kesilip boyanır. ☐ Deri inceltir. ☐ Parçalar birbirine tutturulur.
☐ Figür perdenin arkasında oynatılır.

7. Metnin ana fikri hangisidir?

- ☐ a) Gölge oyunları yalnızca gece oynanır. ☐ b) Deve derisi çok sağlamdır.
☐ c) Karagöz, yaşatmamız gereken değerli bir kültür mirasımızdır.

8. Bu özellik Karagöz'ün mü, Hacivat'ın mı? (Her birinin yanına grubunun harfini yaz: A = Karagöz, B = Hacivat)

- ☐ açık sözlü ☐ saf ☐ süslü sözler kullanır ☐ bilgiç

Mektup ve dilekçe

Mektup, uzaktaki bir yakınımıza duygu ve düşüncelerimizi anlatmak için yazılır. Sağ üst köşeye yer ve tarih yazılır. Sonra "Sevgili Dedeciğim," gibi bir hitapla başlarız.

9. Mektubun bölümlerini sırala. (Kutulara sıra numarası yaz.)

- ☐ Anlatmak istediklerin ☐ Selam ve kapanış ☐ Karşındakinin nasıl olduğunu sorma
☐ Yer ve tarih ☐ Hitap ☐ Ad ve imza

10. Hangisi bir mektuba uygun hitaptır?

- ☐ a) Gereğini saygılarımla arz ederim. ☐ b) Sevgili Anneanneciğim,
☐ c) Bir varmış, bir yokmuş.

11. Mektubuna "Sevgili Dedeciğim," diye başlıyorsun. Hitaptaki Dedeciğim sözcüğünü yaz.

Dedeciğim

12. Okul kütüphanesinin teneffüslerde de açık olmasını istiyorsun. Okul müdürüne ne yazmalısın?

- ☐ a) Tebrik kartı ☐ b) Masal ☐ c) Dilekçe

13. Dilekçe hangi sözle bitirilir?

- ☐ a) Gereğini saygılarımla arz ederim. ☐ b) Kendine iyi bak, gözlerinden öperim.
☐ c) Bir varmış, bir yokmuş.

14. Dilekçede adımızı ve soyadımızı yazmamıza gerek yoktur.

- ☐ Doğru ☐ Yanlış

15. Bu söz mektupta mı, dilekçede mi kullanılır? (Her birinin yanına grubunun harfini yaz: A = Mektup, B = Dilekçe)

- ☐ Seni çok özledim. ☐ Sevgili Teyzeciğim, ☐ OKUL MÜDÜRLÜĞÜNE
☐ Gereğini saygılarımla arz ederim. ☐ Gözlerinden öperim.

16. Teyzene anlık ileti yazıyorsun. Hangisi açık ve nazik bir iletidir?

- ☐ a) Merhaba teyzeciğim, cumartesi size gelebilir miyiz? Sevgiler, Ada
☐ b) cumartesi gelcez tamam mı ☐ c) Cumartesi. Gelmek. Biz.

Bilginin kaynağı

Bir bilgiyi nereden öğrendiğimizi yazarsak okuyan kişi de o bilgiye ulaşabilir. Buna bilginin kaynağını belirtmek denir. Örneğin: Bu bilgiyi okul kütüphanesindeki Arılar kitabından öğrendim.

17. Ödevin için güvenilir kaynaklar hangileridir? Hepsini seç. (Birden çok doğru olabilir.)
- ☐ a) Ansiklopedi ☐ b) Ders kitabı ☐ c) Kimin yazdığı belli olmayan bir paylaşım
☐ d) Kütüphanedeki bilgi kitabı
18. Ayşe ödevine kutup ayıları hakkında bilgi yazdı. Okuyanlar bilginin nereden alındığını nasıl anlar?
- ☐ a) Ayşe yazıyı renkli kalemle yazarsa ☐ b) Ayşe yazısının sonunda kaynağı belirtirse
☐ c) Ayşe yazıyı kısa tutarsa
19. Ödevinin sonuna kaynağı nasıl yazarsın?
- ☐ a) Kaynak: Bir yerde okudum. ☐ b) Kaynak: Bilmiyorum.
☐ c) Kaynak: Okul kütüphanesindeki Arılar kitabı
20. İnternette gördüğümüz her bilgi doğrudur.
- ☐ Doğru ☐ Yanlış
21. Bir reklamda "Bu içeceği içen herkes bir günde uzar." deniyor. Bu söz için ne düşünürsün?
- ☐ a) Kesinlikle doğrudur. ☐ b) Gerçek değildir, kimse bir günde uzamaz.
☐ c) Herkes bu içeceği içmelidir.
22. Gerçek mi, hayal ürünü mü? (Her birinin yanına grubunun harfini yaz: A = Gerçek, B = Hayal ürünü)
- ☐ Kediler kanat takıp okula uçtu. ☐ Arılar çiçeklerden nektar toplar.
☐ Ay, Dünya'nın çevresinde döner. ☐ Konuşan bir bulut çocuklara masal anlattı.
23. İnternette okurken hangilerini yapmalısın? Hepsini seç. (Birden çok doğru olabilir.)
- ☐ a) Bir büyüğümlle güvenli sayfalarda okumak ☐ b) Bilginin kaynağına bakmak
☐ c) Tanımadığım kişilere adresimi yazmak ☐ d) Önemli bilgileri not almak

Cevap anahtarı

1. b) Karagöz ile Hacivat gölge oyunu
2. c) Deve derisinden
3. Doğru
4. a) Bilgiç bir tavırla konuşur, süslü sözler kullanır.
5. b) Karagöz ile Hacivat birbirini yanlış anladığı için
6. Deri inceltilir. → Deri kesilip boyanır. → Parçalar birbirine tutturulur. → Figür perdenin arkasında oynatılır.
7. c) Karagöz, yaşatmamız gereken değerli bir kültür mirasımızdır.
8. saf: A, açık sözlü: A, bilgiç: B, süslü sözler kullanır: B
9. Yer ve tarih → Hitap → Karşındakinin nasıl olduğunu sorma → Anlatmak istediklerin → Selam ve kapanış → Ad ve imza
10. b) Sevgili Anneanneciğim,
11. Dedeciğim
12. c) Dilekçe
13. a) Gereğini saygılarımla arz ederim.
14. Yanlış Dilekçeyi kimin yazdığı belli olmalıdır; ad, soyad ve imza gerekir.
15. Sevgili Teyzeciğim.: A, OKUL MÜDÜRLÜĞÜNE: B, Seni çok özledim.: A, Gereğini saygılarımla arz ederim.: B, Gözlerinden öperim.: A
16. a) Merhaba teyzeciğim, cumartesi size gelebilir miyiz? Sevgiler, Ada Selamla başlayan, isteği açıkça söyleyen ve kurallara uygun yazılmış ileti budur.
17. a) Ansiklopedi, b) Ders kitabı, d) Kütüphanedeki bilgi kitabı
18. b) Ayşe yazısının sonunda kaynağı belirtirse
19. c) Kaynak: Okul kütüphanesindeki Arılar kitabı Kaynak açık yazılırsa okuyan da o kitabı bulup bilgiyi kontrol edebilir.
20. Yanlış İnternette yanlış bilgiler de olabilir; kaynağına bakmalıyız.
21. b) Gerçek değildir, kimse bir günde uzamaz.
22. Ay, Dünya'nın çevresinde döner.: A, Konuşan bir bulut çocuklara masal anlattı.: B, Arılar çiçeklerden nektar toplar.: A, Kediler kanat takıp okula uçtu.: B
23. a) Bir büyüğümle güvenli sayfalarda okumak, b) Bilginin kaynağına bakmak, d) Önemli bilgileri not almak Adres gibi kişisel bilgiler tanımadığımız kişilerle paylaşılmaz.